

PDF-version av webbsida

Donald Broady,
*Utbildnings- och kultursociologi (SEC),
kalendarium 2002*

Sedan 1990-talet har jag varje år förfärdigat en webbsida i xml-, xhtml- eller html-format där publika evenemang i anslutning till SEC annonserats: öppna seminarier och gästföreläsningar, inbjudningar till och program för workshoppar och konferenser etcetera. Dock inte interna arrangemang.

Dessa kalendariesidor har sedan våren 2006 varit tillgängliga med filnamnen eve-96.htm, eve-97.htm... ("eve" utläses "events") på SECs sajt www.skeptron.uu.se/broadly/sec/. Innan vi 2006 skapade en egen underdomän skeptron.uu.se vid Uppsala universitet, hade vi under forskningsgruppens första femton år använt serverutrymme vid KTH på adressen www.nada.kth.se/~broadly/.

Vid varje års slut har kalendariesidorna fått ligga kvar på den publika webbsajten som historiska kvarlevor. Innehållet har inte ändrats i efterhand men däremot utseendet eftersom teknikskiften krävt justeringar.

I arkivet finns en separat pdf-utskrift av varje års kalendarium. Utskriftsdatum framgår av tidsmärkningen nederst till höger på varje pdf-sida.

Sociology of Education and Culture (SEC)

Events, seminars and conferences 2002

(Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi,
arrangemang 2002)

<<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/eve-02.htm>>

Vetenskaplig ledare för SEC är Donald Broady <broady@nada.kth.se>. Administration: Marie Ols <marie.ols@ilu.uu.se>, tel 018-4712459, ILU rum 1415. Papperspostadress SEC, ILU, Uppsala universitet, Box 2136, 750 02 Uppsala.

SEC har egna seminarier och arrangerar öppna föreläsningar och seminarier. Nedan information (i omvänd kronologisk ordning) om vissa kommande och tidigare öppna arrangemang. Om inte annat anges är alla intresserade välkomna. I annat fall anges nedan att anmälan krävs.

[Vägbeskrivning och kartor](#)

Underlag finns ofta antingen på webben (se länkar nedan) eller också som kopieringsunderlag på papper som placeras i ett fack "sec-seminarier" högst upp till vänster på väggen med personalens postfack i kanslikorridoren, ILU, Seminariegatan 1, Uppsala. Även Marie Ols <marie.ols@ilu.uu.se> brukar ha tillgång till kopieringsunderlag.

Se även [högre seminariet i pedagogik](#) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/uv/ped-hsem.htm>> samt [Uppsala Learning lab](#) <<http://www.learninglab.uu.se/>>

Se äv. info om [kurser](#) <www.skeptron.uu.se/broady/sec/courses.htm>, bl.a forskarutbildningskurserna Korrespondensanalys i utbildnings- och kultursociologin (start 14 okt 2002), Samhällsvetenskapens klassiker (start 12 nov 2002), samt Vetenskapssociologi (med Bourdieus *Science de la science et réflexivité* som grundbok, start 21 jan 2003).

Note to non-Swedish readers: The language is most often Swedish. When in French or English it is indicated below..

KALENDARIMUM

2002-12-19 OBS inställt seminarium! (Detta seminarium om studier av regionala gymnasiefält planeras i stället till onsd 29 jan 2003 kl 13.15-15.00, ILU, rum 1219, se <<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/eve-03.htm>>)

2002-12-19. [Seminarium 4 i serien Bourdieus utbildningssociologi](#)

2002-12-17. [Disputation: Daan Vandenhoute](#) försvarar vid Universiteit Gent (Belgien), sin avhandling om lyrikdebutanter i 1970-talets svenska litterära fält.

2002-12-17. [Learning Resource Catalogue](#). Katarina Jander

2002-12-10. [Kön och eliter](#). Anita Göransson

2002-12-06. [Disputation: Katarina Graffman](#), "Kommersiell mediekultur: En etnografisk studie av TV-producenter och TV-produktion" (not a SEC event)

2002-11-28. [Seminarium 3 i serien Bourdieus utbildningssociologi](#)

2002-11-27. [Bildningstanken och pedagogikhistorien](#), med Kungl. Krigsakademien som exempel. Seminarium, Göteborgs universitet. Donald Broady och Esbjörn Larsson.

2002-11-12. Högre seminariet i pedagogik: [Det sociala rummet och den sociala mobiliteten](#). Johs Hjelbrekke, Lennart Rosenlund och Martin Munk.

2002-10-29. Högre seminariet i pedagogik: [Ventilering av Ida Lidegrans avhandlings-pm](#) "Kön eliter och utbildningsstrategier"

- 2002-10-22. Högre seminariet i pedagogik: [Foucaults subjektsteori](#). Jan Sjunnesson
- 2002-10-17. [Seminarium 2 i serien Bourdieus utbildningssociologi](#)
- 2002-10-15. Högre seminariet i pedagogik: [Social klassificering](#). En metoddiskussion. Mikael Börjesson och ev. Mikael Palme.
- 2002-10-08. Högre seminariet i pedagogik: Visning av videoupptagning av [Staf Callewaerts avskedsföreläsning "Videnskab og engagement"](#).
- 2002-10-01. Högre seminariet i pedagogik: [Digitala portföljer](#). Jonas Gustafsson, Jan Sjunnesson och Donald Broady.
- 2002-09-24. [Seminarium 1 i serien Bourdieus utbildningssociologi](#)
- 2002-09-24. Högre seminariet i pedagogik: [Utbildningsvetenskap, vad är det?](#). Ulf P. Lundgren och Karin Fransson.
- 2002-06-18. Ventilering av Ingegerd Gunvik Grönbladhs avhandlings-pm [Best for the Job? Factors and strategies governing the hiring process of academics in Swedish higher education](#).
- 2002-06-07. [Disputation. Martin Gustavsson avhandling Stockholms konstmarknad](#) (this is not a SEC event)
- 2002-05-30. [Korrespondensanalyser av regionala gymnasiefält](#). Mikael Börjesson m.fl.
- 2002-05-10. [Disputation, Håkan Gunneriusson försvarar avhandlingen Det historiska fältet](#)
- 2002-05-06. Presentation av [pågående avhandlingsarbeten](#)
- 2002-04-11. [How to present your own research. Experiences from the I-rite program at Stanford University](#). Rick Reis and PhD Carolyn Gale, Stanford University.
- 2002-03-21. [Svenska siffror. Nationell integration och identifikation genom statistik 1800-1870](#). Henrik Höjer.
- 2002-03-14. [Bourdieu's testamente](#). Donald Broady.
- 2002-03-07. [Högskolefältet under 1990-talet: de sociala gruppernas utbildningsstrategier och lärosätens positioner](#). Mikael Börjesson, Mikael Palme, Donald Broady.
- 2002-02-21. [Skola, segregation och integration](#). Nihad Bunar.
- 2002-02-19. [Studier av högskolan och gymnasieskolan som fält](#). Donald Broady, Mikael Börjesson, Elisabeth Hultqvist.
- 2002-01-21. [Utbildnings och eliter](#). Donald Broady. Lokal: CID/KTH, Stockholm.
- 2002-01-23. [What makes good studies in psychology and education possible in Third World cultural and social contexts?](#) Robert Serpell, Staf Callewaert, Mikael Palme et al. Location: LHS, Stockholm
- 2002-01-22. [Ethnopsychological studies in an African context](#). Robert Serpell

Se även [evenemang och kurser anordnade av andra](#) men av intresse för SEC
<<http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/alter-02.htm>>

Regionala gymnasiefält

OBS INSTÄLLT: tidigare utannonserat seminarium torsd 19 dec om pågående studier av regionala gymnasiefält är inställt.

Seminarium 4 i serien Bourdieus utbildningssociologi

Tid: Torsd 19 dec 2002 kl 09.30-12.00

Lokal: sal 1219 ILU, Seminariegatan 1, Uppsala

Litteratur:

(Vi fortsätter med): Bourdieu, Pierre, *Homo academicus*, Minuit, Paris 1984.

Sv. övers. *Homo academicus*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm/Stehag 1996.

För [info om seminarieserien](#) se www.skeptron.uu.se/broadly/sec/k-bsem02.htm

Samordnare Ida Lidegran <ida.lidegran@ilu.uu.se>
Samtalsledare Donald Broady <broadly@nada.kth.se>

Disputation vid Universitetet i Gent, Belgien, den 17 december 2002

Disputation: Daan Vandenhoute försvarar sin avhandling om lyrikdebutanter i 1970-talets svenska litterära fält

Tid: Tisd 17 dec 2002 kl 16.00

Plats: Universiteit Gent (Belgien). Lokal: Auditorium A, Blandijnberg 2, Gent (huset är huvudbyggnaden för universitetets humanister, Blandijnberg är parallellgata till gatan Rozier).

Disputationen avser doktorsgrad i Taal- en Letterkunde. Avhandlingen är skriven på svenska och rubricerad "Om inträdet i världen". *En litteratursociologisk studie av lyrikdebutanterna i 1970-talets svenska litterära fält*, Universiteit Gent, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, 2002. Promotor: Prof. dr. Godelieve Laureys. Co-promotor: Prof. dr. Donald Broady.

Daan Vandenhoute nås på adressen daan.vandenhoute@rug.ac.be.

Högre seminariet i pedagogik den 17 december 2002

Learning Resource Catalogue

Katarina Jander

UCLU (UtvecklingsCentrum för Lärande och Undervisning), Lunds universitet

Tid: Tisd 17 dec 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Ordf. Jan Sjunnesson och Jonas Gustafsson

Lunds universitet är som enda nordiska deltagare med i ett pilotprojekt inom U21, universitetsnätverket Universitas 21. U21 Projektet går ut på att i samarbete med lärare implementera och utvärdera en katalog med sökbara och utbytbara undervisningsresurser och kursmaterial i digital form, s.k. learning objects. Den huvudsakliga uppgiften för Learning Resource Catalogue är att underlätta identifiering, tillgång till och återanvändning av learning objects inom nätverket.

Pilotprojektet vid Lunds universitet har följande mål

- Presentera U21 Learning Resource Catalogue.
- Initiera samarbete med lärare för att lägga in learning objects från ett begränsat antal ämnesområden.
- Utvärdera katalogen Utvärderingen sker på basis av respons från deltagande lärare och projektgruppens egna erfarenheter och kommer att utmynna i en slutrapport.
- Bygga upp en kunskapsbas på Lunds universitet om organisering och hantering av learning objects för att kunna utarbeta riktlinjer för framtiden.

De senaste åren har flera intiativ tagits till att organisera och strukturera mängden av digitala eller webbaserade undervisnings- och utbildningsresurser som finns utspritt på nätet. Såväl enskilda universitet som nationella konsortier arbetar med att utveckla sökbara webbaserade kataloger med kvalitetsgranskade digitala utbildningsresurser. Syftet är att underlätta identifiering, tillgång till och återanvändning av digitala undervisningsresurser. Man skulle kunna kalla denna typ av tjänst för "digital learning object library". Ibland används även "Learning Object Repository".

Katarina Jander <katarina.jander@uclu.lu.se>, <http://www.uclu.lu.se/>

För mer information kontakta även Jan Sjunnesson <jan.sjunnesson@ilu.uu.se>

Högre seminariet i pedagogik den 10 december 2002

Kön och eliter

Professor Anita Göransson, Historiska institutionen, Göteborgs universitet

Tid: Tisd 10 dec 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Anita Göransson berättar om resultat från det pågående av Riksbankens jubileumsfond finansierade projektet "Kön och den sociala reproduktionen av eliter i ett komparativt perspektiv"

Ur den ursprungliga projektplanen:

Projektet syftar till att undersöka kvinnors och mäns placering i de olika svenska makteliterna över tid och med betoning på nutid. Det bygger vidare på och utvecklar tidigare elitundersökningar som gjorts av Maktutredningen och Demokratirådet. Vårt fokus ligger däremot på könsaspekten och vi använder också tidigare studier över segregerings- och exkluderingsmekanismerna i samhället. Projektet är ett flervetenskapligt samarbete där fem disputerade forskare och fyra doktorander analyserar olika del-eliter (ekonomi, politik, förvaltning, organisationer, kyrka, kultur och media). En huvudpoäng är komparationen mellan de olika områdena med avseende på rekrytering, karriärmöjligheter, sammanhållning och samstämmighet. Den gemensamma teoretiska ramen inbegriper stängningsteori (professionsforskningen), Bourdieus nyckelbegrepp fält, kapital och habitus samt nätverksanalys. Ett gemensamt basmaterial utgörs av en omfattande enkätundersökning som förberetts under året och som till våren kommer att skickas ut till drygt 2000 personer. För en djupare förståelse av fältens framväxt och eliternas förändring genomförs historiska nedslag för åren 1925, 1950 och 1975. Genomgående analyseras fyra aspekter: struktur, fältens logiker, förändring och komparation. Projektet är tänkt som ett första steg i en systematisk kunskapsupbyggnad och -samling genom nätverk av forskare på olika orter i Sverige. I nästa steg planeras en internationell jämförelse. Detta projekt gäller alltså steg ett: kön och svenska eliter.

This is not a SEC event

Disputation. Katarina Graffman försvarar sin avhandling i kulturanthropologi "Kommersiell mediekultur: En etnografisk studie av TV-producenter och TV-produktion"

Tid: Fred 6 dec 2002 kl 10.15

Plats: Sal 1022, Trädgårdsgatan 18, Uppsala

Opponent: Docent Helena Wulff, Socialantropologi, Stockholms universitet.

Handledare: Professor Hugh Beach, Kulturanthropologi, Uppsala universitet.

ABSTRACT

Graffman, K. 2002. *Kommersiell mediekultur: En etnografisk studie av TV-producenter och TV-produktion*. (Commercial Media Culture: An Ethnographic Study of TV Producers and TV Production). Written in Swedish with an English Summary.

This dissertation examines a commercial media culture as articulated by a television production company in Stockholm, Sweden, and is based on nine months of extended fieldwork. The dissertation discusses the production process, its problems and constraints, and the role of the producer using a theoretical framework elaborated by Pierre Bourdieu. The TV producers are involved in a constant process of interpretation, evaluation and negotiation related to the symbolic and economic power relationships that determine the field.

The practical production cannot be reduced to a one-way communication system. Commercial TV production involves more than supplying the channels with those programs they demand and attracting the desired target groups; programs produced at the company must be "good" and give a "value" to the viewers. The production process implies a tightly interwoven relationship between the producer and the receiver of the programs produced, the audience conception the average person. The producers create an image of an audience based on statistical figures, reference persons, viewer ratings and of themselves functioning as surrogate audience. This constructed viewer wants something more than pure entertainment. The public-educator ideal that has been a reason for the Swedish public service-television's authority and legitimacy, has come to be an important component of the television produced at the described television company. A public service tradition is reformulated to fit into a modern, commercial context, at the same time as it legitimizes and gives meaning to its own enterprise. The created viewer's demand for entertaining knowledge and information is satisfied.

Author's adress: katarina.graffman@culturelab.se

Seminarium 3 i serien Bourdieus utbildnings sociologi

Tid: Torsd 28 nov 2002 kl 13.15-16.30

Lokal: sal 1219 ILU, Seminariegatan 1, Uppsala

Litteratur:

(Vi fortsätter med): Bourdieu, Pierre, *La noblesse d'État. Grandes écoles et esprit de corps*, Minuit, Paris 1989.

Eng. övers. *The State Nobility. Elite Schools in the Field of Power*, Stanford University Press, Stanford 1996.

samt

Bourdieu, Pierre, *Homo academicus*, Minuit, Paris 1984.

Sv. övers. *Homo academicus*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm/Stehag 1996.

För [info om seminarieserien](http://www.skeptron.uu.se/broad/sec/k-bsem02.htm) se www.skeptron.uu.se/broad/sec/k-bsem02.htm

Samordnare Ida Lidegran <ida.lidegran@ilu.uu.se>

Samtalsledare Donald Broady <broad@nada.kth.se>

Bildningstanken och pedagogikhistorien, med Kungl. Krigsakademien som exempel

Seminarium, Göteborgs universitet, onsd. 27 nov 2002
inom ramen för seminarieserie anordnad av professor Eva-Lena Dahl m.fl.

Donald Broady och Esbjörn Larsson, Uppsala universitet

Mer [info och textunderlag](http://www.skeptron.uu.se/broad/sec/k-sem-021127.htm), se <http://www.skeptron.uu.se/broad/sec/k-sem-021127.htm>

Högre seminariet i pedagogik den 12 nov 2002

Det sociala rummet och den sociala mobiliteten

Dr philos Johs. Hjellbrekke
Sociologisk institutt, Universitetet i Bergen, Norge

Dr philos Lennart Rosenlund
Høgskolen i Stavanger, Norge

Fil dr Martin Munk
The Danish National Institute of Social Research, København, Danmark

Tid: Tisd 12 nov 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Johs. Hjellbrekke <johs.hjellbrekke@sos.uib.no> är en mycket kunnig när det gäller samhällsvetenskapliga tillämpningar av korrespondensanalys och har bl.a. skrivit *Innføring i korrespondanseanalyse*, Fagbokforlaget, Bergen 1999, som fortfarande är den enda skandinaviska introduktionen till korrespondensanalys. Han kommer att redovisa sina studier av social mobilitet i Norge och jämföra resultat av korrespondensanalyser med resultat av regressionsanalyser.

Lennart Rosenlunds försvarade i maj 2001 vid Universitetet i Bergen sin avhandling i sociologi *Social Structures and Change: Applying Pierre Bourdieu's Approach and Analytic Framework*, Stavanger 2000.

För den som har möjlighet att stanna en stund följer ytterligare en timmes seminarium samma dag kl 17.15-18.00 då Martin Munk presenterar pågående forskning om "det sociala arvet" i Danmark.

Text till Martin Munks presentation

"[Fordelingen af kapital og den sociale arv](#)". Underlag för sec-seminarium i Uppsala 12 nov 2002, prel version av kapitel 7 i en bok av Mads Jæger Meier, Martin Munk och Niels Ploug som utkommer jan 2003.

Kapitlet är huvudsakligen författat av Mads Jæger
<<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/p-munk-kap7-fordelinkapital-0211.pdf>>

Övr. texter för nedladdning

Martin Munk, *Studier af social mobilitet, klasser og ulighed. En oversigt*, manuskript, maj 1999 (129 s.)
Download, format [Word for Windows 2000](#) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/p-munk-9905.doc>>
Download, format [RTF](#) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/p-munk-9905.rtf>>

Lennart Rosenlund, *Postmodern disorder or social regularities of the advanced and differentiated society*, 2001 (31 s.)
Download, format [Word for Windows 2000](#) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/p-rosenlund-postmod-01.doc>>
Download, format [RTF](#) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/p-rosenlund-postmod-01.rtf>>

Alla intresserade välkomna
/Donald Broady och Mikael Börjesson

Högre seminariet i pedagogik den 29 oktober 2002

Ventilering av Ida Lidegrans avhandlings-pm ”Kön, eliter och utbildningsstrategier”

Tid: Tisd 29 okt 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Kommentator: Professor Agneta Linné, Örebro universitet.

Handledare: D. Broady.

Kort sammanfattning

I föreliggande avhandlings-pm presenteras mina tilltänkta studier och de teoretiska verktyg som kommer vara centrala i mitt avhandlingsprojekt. Syftet med avhandlingen är att undersöka vilka utbildningsstrategier olika sociala gruppers söner och döttrar har och att förstå mot vilka yrkeskarriärer deras strategier riktar sig, samt att utforska vilka strategier som ger utdelning. Jag lägger tonvikten vid eliterna, de nuvarande och de blivande. Dessutom är min ambition att sätta dagens strategier i relation till gårdagens för att kunna säga något om en eventuell förändring. De teoretiska verktyg som jag tänker använda är framförallt hämtade från den franske sociologen Pierre Bourdieu. För förståelse av begreppen kön och genus tar jag till min hjälp könsteoretiker som Anita Göransson, Eva Lundgren och Toril Moi. Vad det gäller metod kommer statistiska analyser att ligga till grund för mer kvalitativa studier. Bourdieus perspektiv öppnar upp för ett utforskande av relationer. I mitt fall handlar det om att förstå relationen mellan kön och social (re)produktion av eliter.

/Ida Lidegran <ida.lidegran@ilu.uu.se>

[HTML-version](#) av Ida Lidegrans avhandlings-pm ”Kön, eliter och utbildningsstrategier” (148 kB)

Högre seminariet i pedagogik den 22 oktober 2002

Foucaults subjektsteori

Jan Sjunnesson inleder en diskussion om de analyser som Michel Foucault presenterade i andra och tredje delen av Sexualitetens historia.

Tid: Tisd 22 okt 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Seminariet behandlar de sista böcker M Foucault gav ut, *Njutningarnas bruk* och *Omsorg om sig* (från 1984, del 2-3 av Sexualitetens historia. Båda finns i svenska utgåvor). Där skissar Foucault utifrån antika handböcker om livshållningar och några filosofer (Platon, Seneca, Epiktetos, Epikuros m fl) hur sexualiteten blev det område där ett subjekt kunde formas utifrån sig självt.

Han hade i *Övervakning och straff* (1974) och *Viljan att veta* (1976, band 1 av Sexualitetens historia) sett hur subjekt disciplineras och positioneras i normaliseringsdiagram men fastnat i ett ohållbart läge där subjekten verkade helt fastlåsta.

Han vände sig till grekiska och romerska filosofer, moralister, läkare och historiker för att utifrån dem diskutera en annan slags livshållning än den som utgår från en norm, en samhällelig moral, en stat. Han fann att självprövningar, askes, hushålls- och matregimer i förhållande till sexuella relationer kunde analyseras som möjliga s k "jag-tekniker", där jaget fick syn på och kunde bilda sig självt.

Denna självvalda subjektivitet är intressant för pedagoger som vill försöka förstå processer som livskonst och bildning i vår tid. Foucaults subjektanalys har använts för att analysera modern kroppskultur och andra jag-tekniker utanför utbildningssystemen. Svenska pedagoger (K Hultqvist, U Olsson m fl) har sällan använt sig av dessa senare mer svårfångade böcker men de blir oundgängliga för att förstå disciplineringen - och självdisciplineringen - utgångspunkter och relation.

/Jan Sjunnesson

Förordet till *Njutningarnas bruk*, ca 30 s., finns i facket märkt "Högre seminarium i pedagogik" överst till vänster på väggen med personalens postfack i ILUs kanslikorridor, Seminarieg. 1.

Seminarium 2 i serien Bourdieus utbildningssociologi

Torsdagen den 17 oktober

Tid: 13.15-16.30

Lokal: sal 1219 ILU, Seminariegatan 1, Uppsala

Litteratur:

(Vi fortsätter med): Bourdieu, Pierre och Passeron, Jean-Claude, *Les héritiers, les étudiants et la culture*, Minit, Paris 1964.

Eng. övers. *The Inheritors. French Students and Their Relation to Culture*, The University of Chicago Press, Chicago 1979.

samt

Bourdieu, Pierre, *La noblesse d'État. Grandes écoles et esprit de corps*, Minit, Paris 1989.

Eng. övers. *The State Nobility. Elite Schools in the Field of Power*, Stanford University Press, Stanford 1996.

För [info om seminarieserien](http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/k-bsem02.htm) se www.skeptron.uu.se/broadly/sec/k-bsem02.htm

Samordnare Ida Lidegran <ida.lidegran@ilu.uu.se>

Samtalsledare Donald Broady <broadly@nada.kth.se>

Högre seminariet i pedagogik den 15 oktober 2002

Social klassificering - analyser av olika nomenklaturer för social klassificering och sociala gruppers karakteristika

Inledning av Mikael Börjesson och Mikael Palme

Tid: Tisd 15 okt 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Vår presentation bygger på en genomgång av några länders nomenklaturer för social klassificering: Hur är de uppbyggda, vilka principer ligger bakom och vilka skillnader kan lyftas fram dem emellan? Och, vidare, på vilka sätt kan vi förstå de skillnader som finns mellan de olika klassificeringsprinciperna? Vi utforskar också hur de svenska klassificeringssystemen Socioekonomisk indelning och Nordisk yrkesklassificering kan användas för att skapa ett tvådimensionellt klassificeringssystem, dvs. ett system som skiljer ut grupper dels efter totalvolymen av tillgångar (framför allt utbildningskapital och ekonomiskt kapital), dels efter sammansättningen av dessa kapital sorter -- med andra ord ett både vertikalt och horisontellt klassifikationssystem. Nästa steg i analysen är att vi problematiserar hushållsbegreppet och analyserar giftermålsstrategier för olika grupper. Vi kan exempelvis visa att kulturella grupper tenderar att kompensera relativt sett lägre inkomster med att båda föräldrarna i hushållet arbetar och att skillnaderna mellan könen ej är lika markanta som bland grupper vilkas ställning i första hand bygger på ekonomiska tillgångar. Vår ambition är att analysera sambanden mellan en rad olika variabler - inkomst, utbildning, boende, ålder, civilstånd, etc. - som är aktiva i eller själva avser förhållanden som den sociala klassificeringen är till för att sammanfatta och ordna. Därigenom hoppas vi få större kontroll över den "undervegetation" av egenskaper som en klassificeringen drar med sig och vad det, enkelt uttryckt, innebär att tillhöra en viss grupp. Kategorin läkare omfattar i sociologisk mening inte endast egenskapen att arbeta som läkare utan, framför allt, att ha mycket hög utbildningsnivå, ha höga inkomster och att tendera att bilda hushåll där såväl fadern som modern är högre tjänstemän med ett starkt kulturellt kapital i bagaget. Den omfattar också egenskapen att sannolikt inte vara ensamstående moder,

utan tvärtom vara gift eller sammanboende, ha ett större antal barn än de flesta andra sociala grupper, vara något äldre än andra, ha en mindre ålderskillnad mellan könen i föräldragenerationen, vara överrepresenterad i Stockholms län, äga sin bostad i större utsträckning än de flesta andra sociala grupper, mer sällan bo i hyresrätt än genomsnittet och oftare än andra vara född i Sverige. Slutligen visar vi utifrån analyser av elevers betyg och studieval på skillnader i resultat beroende på vilka klassificeringssystem för sociala grupper som används.

Mikael Börjesson & Mikael Palme

Underlag: [Social klassificering – analyser av olika nomenklaturer för social klassificering och sociala gruppers karakteristika](#). Paper presenterat vid workshopen "Kulturellt kapital och sociala klasser" Uppsala universitet, 12-14 okt 2001. <<http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/p-borjesson-palme-socialklassificering-0110.doc>>

[Appendix](#) till dito <<http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/p-borjesson-palme-appendix-socialklassificering-0110.pdf>>

Högre seminariet i pedagogik den 8 oktober 2002

Visning av videoupptagning av Staf Callewaerts avskedsföreläsning "Videnskab og engagement"

Tid: Tisd 8 okt 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Staf Callewaert, språglärd och originell och en betydande inspiratör för nordisk samhällsvetenskap, har haft mycket samarbete med oss vid ILU och Ped inst i Uppsala, i samband med mångåriga gemensamma projekt i Afrika och nu senast genom hans engagemang i vårdpedagogiken i Uppsala och gemensam forskning om lärarutbildningarnas och vårdutbildningarnas omvandling i Sverige och Danmark. Detta samarbete har snarast intensifierats när Callewaert med ålderns rätt avgått som professor vid Institut for Filosofi, Pädagogik, Retorik vid Köpenhamns universitet. Den 14 juni höll han vid Köpenhamns universitet en avskedsföreläsning som finns förevigad på ett videoband som spelas upp på högre seminariet den 12 november. Det är visuellt ingen höjdare, man ser bara föreläsaren som in liten prick längst ned i den stora föreläsningssalen, men Callewaert tål att lyssnas på. Det blir ingen diskussion (annat än för dem som har lust efteråt) utan bara visning av videoupptagningen. Callewaert själv är inte i Uppsala den 8 oktober, men vi planerar senare ett högre seminarium för att diskutera med honom.

Välkomna

Donald Broady <broadly@nada.kth.se> och Karin Anna Petersen <karin.anna.petersen@ped.uu.se>

Högre seminariet i pedagogik den 1 oktober 2002

Digitala portföljer

Tid: Tisd 1 okt 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Jonas Gustafsson <jonas.gustafsson@ilu.uu.se>, Jan Sjunnesson <jan.sjunnesson@ilu.uu.se> och Donald Broady <broadly@nada.kth.se> presenterar pågående försök att utveckla digitala portföljer i undervisnings- och forskningsändamål. Detta utvecklingsarbete, både tekniska lösningar och "testbeds" i undervisningssammanhang sker inom ramen för Wallenberg Global learning Network.

Förberedelseläsning:

Donald Broady: "Digitala arkiv och portföljer", pp. 11-16 i *IT i skolan - mirakelmedicin eller sockerpiller?* Rapport 45/2001. Stockholm: IT-kommissionen, 2001.

[HTML-version](http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/p-broadly-digark-01.htm) <<http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/p-broadly-digark-01.htm>> (liten fil, 24 kB)

Jan Sjunnesson: *Digital Learning Portfolios: Inventory and Proposal for Swedish Teacher Education*. Uppsala University, ILU, 18 Dec 2001.

[PDF version](http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/p-sjunnesson-digitallearningportfolios-0201.pdf) (2570 kB) <<http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/p-sjunnesson-digitallearningportfolios-0201.pdf>> (Varning, stor fil: 2570 kB)

Seminarium 1 i serien Bourdieus utbildningssociologi

Tisdagen 24 september

Tid: 13.15-15.00

Lokal: sal 1219, ILU, Seminariegatan 1, Uppsala

Litteratur:

Bourdieu, Pierre och Passeron, Jean-Claude, *Les héritiers, les étudiants et la culture*, Minit, Paris 1964. Eng. övers. *The Inheritors. French Students and Their Relation to Culture*, The University of Chicago Press, Chicago 1979.

För [info om seminarieserien](http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/k-bsem02.htm) se www.skeptron.uu.se/broadly/sec/k-bsem02.htm

Samordnare Ida Lidegran <ida.lidegran@ilu.uu.se>

Samtalsledare Donald Broady <broadly@nada.kth.se>

Högre seminariet i pedagogik den 24 sept 2002

Utbildningsvetenskap, vad är det? ett seminarium med professor Ulf P. Lundgren, Uppsala universitet och Karin Fransson, Lärarhögskolan i Stockholm

Tid: Tisd 24 sept 2002 kl 15.15-17.00.

Plats: Rum 1219, ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala.

Ulf P.Lundgren kommer att berätta om vad han kommit fram till när han på uppdrag av Vetenskapsrådet utrett varför "utbildningsvetenskap" på sistone blivit en etablerad term och vad man kan mena med ordet. Även Karin Fransson som medverkat i utredningen kommer att delta.

Ventilering av Ingegerd Gunvik Grönbladhs avhandlings-pm

Best for the Job? Factors and strategies governing the hiring process of academics in Swedish higher education

Högre seminariet i pedagogik. Kommentator Sverker Lindblad. Ordf. Ulla Riis. Handledare Donald

Broadly.

Tid: tisd 18 juni 2002 kl 13.15-15.00 (obs klockslaget, detta är tidigare än det brukar vara)

Plats: Pedagogiska Institutionen, Sturegatan 4, Uppsala, rum Seminarum A. Karta Se punkt 18 p å kartan <http://www.ped.uu.se/information.html>

[PDF-version](#) av denna avhandlings-pm (31 sidor, 256 kB) <<http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/p-gunvik-avhpm-020611.pdf>>

Mer info från Ingegerd Gunvik Grönbladh <Ingegerd.gunvik-gronbladh@ped.uu.se>.

(This is not a SEC event)

Disputation om konstfältet i Stockholm 7 juni 2002

Martin Gustavsson försvarar fred 7 juni kl 10.00 vid Stockholms universitet (Hörsal 7, Hus D, Södra huset, Frescativägen 24) sin avhandling i ekonomisk historia *Makt och konstsmak. Sociala och politiska motsättningar på den svenska konstmarknaden 1920-1960*.

Opponent Donald Broady, Uppsala univ.

Handledare: Professor Johan Söderberg, Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet.

Abstract

Power and Taste in Art. Social and Political Conflicts on the Swedish Art Market 1920-1960

This dissertation studies the relationships between actors on the Swedish art market during the period 1920-1960. The sociological theory of Pierre Bourdieu is used as an analytical framework.

One part of the thesis studies different social groups on the market. Firstly, the relationships between different galleries and art dealers are investigated. The dealers found themselves in a changing economic and symbolic hierarchy. The "traditional" art dealers sold less and less during the period, whereas the "modern" art galleries, which were subjected to both symbolic and physical attacks at the beginning of the period, sold more. The victory of modernistic art on the market is shown by using, among other things, company reports as a source. Secondly, the relationships between consumers are discussed. I compare the groups buying "modern" and "traditional" art in Stockholm at three points in time when new art movements were introduced by new galleries on the market: 1935 (socially involved expressionism), 1947 (concretism), and 1955 (informal art). The consumers of these different art objects are compared to those who invested in the late nineteenth century art (*plein air* painting, impressionism and national romantic art) at the same points in time. Within the dominating class there were obvious differences and opposing tastes. The registers of sold art items are the basis for this study.

Another part of the thesis discusses different social groups within the state. Certain groups of artists and galleries (introduced in the first part of this dissertation) were particularly successful in their attempts to take possession of the state. They were both members of the State Art Council (1937) and decided what art the state should purchase on the market for decorating their public buildings, and were also on the Business Council for Art and Antiques (1949) where they decided which dealers would be licensed to import and sell artists work on the Swedish market. The Swedish import restriction on "inferior" art during the period 1939-1953 is discussed, and among other things the Swedish and German art politics is compared. The Nazi regime gave room for a nostalgic traditional art and prohibited "inferior" modernistic art, while the Swedish state prohibited an amateur nostalgic and traditional art, and decorated their public buildings with exactly the modern art which was prohibited in Germany. The main material comes from the State Art Council Archives.

The aesthetic controversies were also political. During the 1930s modernism and bolshevism were synonymous in many people's eyes. The conservative bourgeoisie lost the battle over the officially sanctioned culture in Sweden during that same decade.

SEC-seminarium 30 maj 2002

Korrespondensanalyser av regionala gymnasiefält

Mikael Börjesson, Donald Broady, Sverker Lundin, Ingrid Nordkvist, Marie Nordmark, Mikael Palme, Monica Langerth Zetterman

Tid: torsd 30 maj 2002 kl 13.15-15.00 (med möjlighet fika och resonera vidare en stund till)

Plats: ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminarieg. 1, Uppsala, rum 1219.

Under seminariet skall resultaten diskuteras från pågående försök sedan november 2001 att med hjälp av korrespondensanalys kartlägga gymnasieskolornas fält i de nedan nämnda regionerna. Kartorna upprättas på så sätt att relationer mellan gymnasieutbildningarna bestäms av vilka slags elever de rekryterar.

Mikael Börjesson har samordnat arbetet och dessutom har bland andra följande varit engagerade:

Stockholm Mikael Palme <<mikael.palme@lhs.se>>, Donald Broady <broady@nada.kth.se>

Uppsala Donald Broady <broady@nada.kth.se>

Göteborg Sverker Lundin <sverker@math.chalmers.se>

Gävle Ingrid Nordkvist <int@hig.se>, Monica Langerth Zetterman <monica.langerth@ped.uu.se>

Västerås Marie Nordmark <marie.nordmark@vasteras.se>

Alla intresserade är välkomna.

/Donald Broady <broady@nada.kth.se> och Mikael Börjesson <mikael.borjesson@ilu.uu.se>

Disputation, Håkan Gunneriusson 10 maj 2002

Håkan Gunneriusson försvarar sin avhandling i historia *Det historiska fältet. Svensk historievetenskap från 1920-tal till 1957*, Studia Historica Upsaliensia 204, Uppsala 2002.

Tid: Fred 10 maj 2002 kl 10.15

Plats: Uppsala universitet, universitetshusets lärosal X

Fakultetsopponent: Frank Meyer, Riksarkivet, Oslo

Handledare: Rolf Torstendahl. Bitr. handledare: Ragnar Björk och Donald Broady.

ABSTRACT

The present dissertation deals with the way in which social networks were used in order to affect Swedish Historical Science during a period of time stretching from the 1920's to the 1950's. The applied perspective is inspired partly by the field analyses of French sociologist Pierre Bourdieu, and partly by the latest research concerning qualitative social networks. The factors stressed as the driving forces of social networks are trust, gifts and similar sets of values among the participants. The source material which has been used consists chiefly of letters written among professors and professorship candidates.

From the network and field perspective which has been constructed for this dissertation, the actors' driving forces have been presented. It is clear beyond any doubt that social networks existing during the studied period had a very prominent position in the history discipline in Sweden. Treating the activities of

Swedish history professors as operations in a field in the sense used by Bourdieu has proven fruitful. Bourdieu's idea that a tension must be prevalent between different participants' perspectives on an activity for a field to exist, has been fundamental for the construction of the historical field.

Bourdieu has chiefly studied more formal phenomena, for example different teaching institutions or various forms of art production. This study, however, focuses on tensions that had arisen due to personal relationships, whose origin in turn varies from one case to the other. The difference in the types of studies is first and foremost a matter of method and material. My study has, however, proved to be fruitful in such a way that the ability for Bourdieu's field theory and network theory to work well together, and their capability to gain interesting results from empirism, are clearly shown.

Presentationer av pågående avhandlingsarbeten 6 maj 2002

Måndagen den 6:e maj anordnar Utbildningsvetenskapliga doktorandrådet i samarbete med Pedagogiska doktorandföreningen en forskningsdag. Aktuell forskning som berör utbildning ur olika perspektiv kommer att presenteras av doktorander. Artiklar kommer att finnas tillgängliga från och med 30/4 på <http://www.lararutb.uu.se>.

Tid: 10.00-18.00 Plats: Institutionen för lärarutbildning, Seminarieg. 1, sal 1219

Alla är hjärtligt välkomna!

Program

10.00-10.15 Introduktion

10.15-10.45 Katarina Gustafson - Vi och dom i förorten

10.45-11.15 Esbjörn Larsson - Det svenska utbildningssystemets uppkomst

11.30-12.00 Ola Winberg - Resan som utbildning

Lunch

13.15-13.45 David Ludvigsson - Levande historia och den svenska skolan

13.45-14.15 Jörgen Gustafson - Skapandet av den svenska historien i skolan

14.30-15.30 Paneldebatt med pedagogik professorerna om vilka krav som ställs på en avhandling i pedagogik

Fika

15.50-16.20 Jonas Almqvist och Malena Persson - Erfarenhet i situation. Om konstituering av mening i naturvetenskaplig utbildning

16.20-16.50 Mikael Börjesson - Högskolefältet

17.00-17.30 Niclas Månsson - Pharmakon

17.30-18.00 Christian Lundahl - Den rationella tankestenen

Mer info från Ida Lidegran <ida.lidegran@ilu.uu.se>

How to present your own research. Experiences from the I-rite program at Stanford University

Professor Rick Reis and Program Director Carolyn Gale, Stanford University

Time: Thursday 11 April 2002 at 14.15-16.00

Location: ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminarieg. 1, Uppsala, room 1219 (take the left entrance and then the stairs to the left up one floor)

I-rite (Integrating Research Into the Teaching Environment) is an ongoing program at Stanford University.

See <http://www.stanford.edu/group/i-rite/>.

The aim is to train PhD students to write in a succinct and jargon-free manner and to present their research ideas in an accessible and compelling form. They comment on each others texts and thus gain some understanding of the perspectives of PhD students from other disciplines. Finally, they produce a short well written text on their own ongoing research which is published on the Stanford web and might be used for other purposes.

There is since summer 2000 a [Swedish participation](http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/irite.htm) in the I-rite program, see <http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/irite.htm>

For information on the [Swedish participation in the Spring 2002 cohort](http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/irite-spring02.htm), starting April 10th, 2002, see <http://www.skeptron.uu.se/broadly/dl/irite-spring02.htm>. There is still room for a few more participants.

During the seminar April 11th the program's Principal Investigator Rick Reis and the Program Director Carolyn Gale will talk about the objectives and the experiences. The seminar is open to everyone. It is arranged in collaboration with CID/KTH and Uppsala Learning Lab.

/Donald Broady <broadly@nada.kth.se>

SEC-seminarium 21 mars 2002

Svenska siffror

Historikern Henrik Höjer, Uppsala universitet, berättar om sin avhandling *Svenska siffror. Nationell integration och identifikation genom statistik 1800-1870*. Hedemora: Gidlunds, 2001.

Tid: torsd 21 mars 2002 kl 13.15-15.00

Plats: ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminarieg. 1, Uppsala, rum 1219 (gå in genom vänstra ytterporten och ta trappan till vänster upp en våning)

Henrik Höjers avhandling handlar om hur statistik under 1800-talet medverkade till att skapa en nationell gemenskap och ett nationellt medvetande. Innan dess hade statistik varit något hemligt och exklusivt, förbehållet staten och dess ämbetsmän. Under loppet av 1800-talet bidrog statistiken till nationsbygget genom att tillhandahålla nya bilder av samhället och nya sätt att tala om samhället. Höjer uppehåller sig således inte vid statistik i den nuvarande meningen av matematiska tekniker. Som han noterar: ursprungligen var statistiken "en metod för att med ord, inte siffror, beskriva ett rike".

Förberedelseläsning: HTML-version av avhandlingens [summary](http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/p-hojer-summary-01.htm)
<<http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/p-hojer-summary-01.htm>>

Nedan är en kort abstract:

ABSTRACT

The aim of this thesis is to study the nation building process in Sweden. How was a national identity constructed? One answer to this question is that statistical representations of the nation played a major role to shape a visual image of Sweden. Statistical books became a popular genre during the nineteenth century. The main concern of the new science statistics was to describe a nation, its population, geography, history, climate and interior condition.

Statistical representations of Sweden created a national integration since they were popular literature. During the first decades of the nineteenth century many statistical descriptions of Sweden was widely read, discussed and reviewed. They therefore became part of the public debate and shaped a discourse about Sweden. This discourse partly constructed an "imagined community", as Benedict Anderson has described the modern nation.

Statistics also shaped a national identification due to the repeated representations of Sweden as a nation. As national statistics became a part of the public sphere during the beginning of the nineteenth century, Sweden as a country became symbolised by the statistical image of the land itself and no longer only by the royal family or ancient history. As a statistical representation of the

nation became common, statistical comparisons between countries also became part of shaping a national identification in contrast to others. Therefore, statistics – one of the most popular sciences of the nineteenth century – became a tool for visualising Sweden and its development as a nation to its population.

Alla intresserade är välkomna
/Donald Broady och Mikael Börjesson

SEC-seminarium 14 mars 2002

Bourdieu's testament

Diskussion med utgångspunkt i Pierre Bourdieus senaste bok *Science de la science et réflexivité*.
Kort inledning av Donald Broady.

Tid: torsd 14 mars 2002 kl 13.15-15.00

Plats: ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminarieg. 1, Uppsala, rum 1219.

Alla intresserade är välkomna.

[Ljudupptagning av seminariet "Bourdieu's testament", 14 mars 2002](#)

mp3-format (10 932 KB) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/audio/aud-broady-020314-bourdieu-testamente.mp3>>

Science de la science et réflexivité. Cours du Collège de France 2000-2001, Éditions Raisons d'agir, Paris 2001, är en bokutgåva av Bourdieus sista föreläsningsserie vid Collège de France. Bourdieu hade tänkt sig föreläsningsserien som ett slags testament eftersom han därefter skulle lämna sin stol vid Collège de France. Nu blev den ett testament i mer bokstavlig mening. Bourdieu dog den 23 januari 2002, strax efter det att boken utkommit av trycket. Den är ett bokslut över Bourdieus sätt att förstå vetenskap. Studiet av de sociala betingelserna för den vetenskapliga praktiken får inte skuffas undan till vetenskapsteorin eller någon annan avskild specialitet, hävdade han. För att bli potent måste samhällsvetenskapen utforska sig själv. Och samhällsvetenskapens verktyg behövs även i studiet av naturvetenskapen. Bourdieu tog tillfället i akt att kritisera tongivande företrädare för "science studies" (David Bloor och Barry Barnes, Bruno Latour och många andra) men framför allt redogjorde han för sitt eget sätt att förstå de vetenskapliga fälten. Den avslutande föreläsningen var en självbiografisk skiss om betingelserna för Bourdieus eget inträde i den vetenskapliga världen.

På sätt och vis självbiografisk är även den kommande boken *Le Bal des célibataires* eftersom den handlar om Bourdieus egen barndomsmiljö i Béarn. Bourdieu hann med att själv färdigställa manuskriptet innan han blev för sjuk och förlaget Seuil förbereder nu en utgivning. Eftersom jag haft tillgång till korrekturet vet jag att boken till största delen kommer att bestå av omtryck av två större uppsatser ursprungligen publicerade 1962 resp. 1972, den ena om ungarlarnas dilemma - "gammpojka" som man säger i Norrland, de som blir kvar på landet när flickorna flyttar till stan - och den andra om äktenskapsmarknaden. Dessutom ett antal smärre texter i samma ämnen. Boken samlar således tidiga mestadels etnografiska texter som visar hur Bourdieu från och med åren kring 1960 försökte förstå människornas liv på bondlandet i Frankrikes sydvästra hörn där han själv hade växt upp, och hur somliga av hans begrepp såsom habitus och strategi tog form.

Ytterligare en bok av Bourdieu är under utgivning. Det blir en femhundra sidor stark volym som dokumenterar Bourdieus politiska interventioner. Preliminär titel *Interventions 1961-2001*. Dessutom förbereds en bibliografi över Bourdieus ansevärd skriftliga produktion, 45 böcker och 500 artiklar.

/D. Broady

SEC-seminarium 7 mars 2002

Högskolefältet under 1990-talet: de sociala gruppernas utbildningsstrategier och lärosätenas positioner

Mikael Börjesson, Donald Broady, Mikael Palme

Tid: torsd 7 mars 2002 kl 13.15-15.00

Plats: ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminarieg. 1, Uppsala, rum 1219 (gå in genom vänstra ytterporten och ta trappan till vänster upp en våning)

Under seminariet diskuteras preliminära resultat från ett uppdrag för Högskoleverket. Uppdraget innebär att på en ganska översiktlig nivå analysera

- utbildningsstrategier inom svensk högskola för sociala grupper definierade efter socialt ursprung (ekonomiska tillgångar, utbildningstillgångar, position på arbetsmarknaden), kön, ålder, geografisk hemvist och nationellt ursprung,
- högskolans sociala struktur med tonvikt vid skillnader mellan utbildningsområden, typer av högskolor, program och fristående kurser, samt
- betydelsen av generell utvecklingstendenser inom den högre utbildningen såsom den ökade internationaliseringen, utbyggnaden av högskoleutbildningen, etablerandet av nya universitet och högskolor, vidgandet av kursutbudet.

Under 1990-talet har stora förändringar skett inom svensk högre utbildning. Systemet av högre utbildningar har blivit allt mer heterogent och decentraliserat. En rik flora av nya utbildningsalternativ har tillkommit. De mindre och medelstora högskolorna har expanderat och några av dem har erhållit universitetsstatus. De etablerade universitetens och fackhögskolornas dominans är inte längre självklar. Allt samverkar till en skärpt konkurrens både mellan lärosäten och mellan olika program och utbildningsinriktningar. Inte minst har kampen om studenterna hårdnat. Att rekrytera – och behålla – studenter i tillräckligt antal är ett överlevnadsvillkor för alla utbildningar. Elitutbildningarna har dessutom behov av att attrahera inte vilka studenter som helst utan sådana som är väl förberedda för att klara studierna och för en lyckosam karriär i utbildningssystemet och arbetslivet. Samtidigt har det ökade söktrycket till högskolan medfört att konkurrensen mellan individer om de mer eftertraktade högskoleplatserna har ökat.

Med utgångspunkt i ett totalregister över samtliga studenter i den svenska högskolan under perioden 1993-1999 skall vi nedan analysera rekryteringen till högre studier vid två tidpunkter, hösten 1993 och hösten 1998. Registret innehåller, förutom uppgifter om studierna (framför allt kurs, program, ämne och högskola), uppgifter om studenternas sociala ursprung och uppväxtvillkor (föräldrarnas yrken, inkomster och högsta utbildning), skolframgång (betyg från gymnasiet, resultat på högskoleprovet), kön, ålder, nationell härkomst, etc. Dessutom ingår i registret samtliga individer som lämnat grundskolan 1988 och 1993 oavsett om de fortsatt till högre studier eller ej.

(Eftersom registret består av totalpopulationer av avgångna från grundskolan är två skilda perspektiv möjliga. Å ena sidan kan sociala gruppernas utbildningsstrategier analyseras, Vi kan med utgångspunkt i avgångskohorter från grundskolan studera hur olika kategorier bland ungdomarna (definierade av socialt ursprung, kön, nationell härkomst och geografiska hemvist, m.m.) fördelar sig på olika slags högskoleutbildningar och lärosäten. Sådana analyser ämnar vi presentera i andra sammanhang men inte här. Å andra sidan kan själva utbildningarna tas som utgångspunkt och deras rekryteringsprofiler jämföras med varandra. Det är vad vi gör i denna uppsats.)

Vårt tillvägagångssätt innebär att vi jämför olika utbildningars rekryteringsprofil. Med andra ord söker vi i våra register svar på frågan: Hur stor är andelen läkarsöner, läkardöttrar, civilingenjörssöner, civilingenjörsdöttrar och så vidare på olika slags utbildningsprogram och kurser vid olika lärosäten? Sådana uppgifter tillåter oss att rita kartor över polariteter och hierarkier inom det svenska högskolefältet. Eftersom vi jämför situationen 1993 och 1998 har vi dessutom vissa möjligheter att finna tecken på

förändringar över tid. Har högskolans expansion inneburit att skillnaderna i social rekrytering ökat eller minskat mellan de traditionella universitetet och fackhögskolorna å ena sidan och de mindre och medelstora högskolorna å den andra? Vad innebar exempelvis etablerandet av de nya högskolorna Södertörn och Malmö högskola för rekryteringen till högre studier? Har det skett förskjutningar i social rekrytering mellan olika ämnesområden? Finns det skillnader i vilka som rekryteras till utbildningsprogram och till fristående kurser? Hur har det ökade antalet internationellt inriktade utbildningar påverkat rekryteringsmönstren?

Alla intresserade är välkomna.

SEC-seminarium

Skola, segregation och integration

med sociologen Nihad Bunar, Växjö universitet

Tid: torsdagen den 21 februari 2002 kl 13.15-15.00

Plats: ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminarieg. 1, Uppsala, rum 1219 (gå in genom vänstra ytterporten och ta trappan till vänster upp en våning)

Nihad Bunar disputerade i oktober 2001 i sociologi på avhandlingen *Skolan mitt i förorten : fyra studier om skola, segregation, integration och multikulturalism*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm/Stehag 2001, som bygger på etnografiska studier i Jordbro, Tensta, Husby och Rinkeby.

Nihad Bunar är även tills. m. Mats Trondman medförfattare till *Varken ung eller vuxen : "samhället idag är ju helt rubbat"*, Atlas Stockholm 2001. Arbetar f.n. med ett bokmanus om fristående gymnasieskolor.

Förberedelseläsning: [English summary](#), extract from Nihad Bunar's PhD thesis *Skolan mitt i förorten: fyra studier om skola, segregation, integration och multikulturalism*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm/Stehag 2001

<<http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/p-bunar-summary-01.htm>>

Alla intresserade är välkomna

/Donald Broady, Mikael Börjesson

Högre seminariet i pedagogik den 19 februari 2002 Studier av högskolan och gymnasieskolan som fält

Donald Broady, Mikael Börjesson m fl från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (SEC) presenterar två nyss påbörjade projekt, "Kampen om studenterna. Det svenska högskolefältet och lärosätenas rekryteringsstrategier 1993-2003" och "Gymnasieskolan som konkurrensfält", båda finansierade av Vetenskapsrådet. Som underlag finns de två forskningsprogrammen på webbadressen www.skeptron.uu.se/broadly/sec/sec-28.pdf

Tid: tisd 19 febr 2002 kl. 15.15 – 17.00

Lokal: Seminariet A+B, Pedagogiska institutionen, Sturegatan 4, 1 tr., Uppsala

/Ulla Riis

Öppet CID-seminarium

Utbildning och eliter

Donald Broady
SEC/ILU, Uppsala Universitet och CID/KTH

Tid: onsd 23 jan kl 14.00-15.00

Plats: CID, KTH, Stockholm, Lindstedtsvägen 5, plan 6

Seminarier ägnas åt resultat från tidigare och pågående utbildningssociologiska studier av svensk gymnasieskola och den högre utbildningen. En central fråga är hur konkurrensen mellan olika utbildningsinstitutioner förändrats på senare år. På gymnasienivån har de olika utbildningsinriktningarna blivit alltmer profilerade och inom högskolan har kampen hårdnat om de åtråvärda studenterna. En annan central fråga är hur skilda sociala grupper använder sig av utbildningsväsendet. Vilka banor genom utbildningsväsendet beskriver studenter med olika socialt ursprung och med olika slags materiella och symboliska tillgångar i bagaget? Särskilt intressant är hur eliterna bär sig åt. På vilka slags skolor och studieprogram placerar verkställande direktörer, civilingenjörer eller läkare sina barn?

Nätverket för utbildningsforskning i utvecklingsländer inbjuder till

Seminarier med Robert Serpell

Uppsala Universitet och Lärarhögskolan i Stockholm
tisdag den 22 och onsdag den 23 januari, 2002

Anmälan sker till Mikael Palme <mikael.palme@lhs.se>, tel 08/7375609, 6482984 eller 0708/648122 som koordinerar besöket.

Robert Serpell, som är av brittiskt ursprung men har zambisk nationalitet, är professor i utvecklingspsykologi vid University of Maryland Baltimore County i USA. Han är ett ledande namn inom psykologisk forskning och utbildningsforskning inom vad kan kallas en "cross-cultural studies"-tradition eller möjligtvis "etno-psykologisk" tradition och förenar i sina studier psykologiska, antropologiska, lingvistiska och historiska teorier och metodiska angreppssätt. Han har skrivit om åtskilliga teman över åren, men ett slags centrum i hans författarskap kan sägas vara kulturellt inramade föreställningar om individen, intelligens och fostran i skilda samhällen, samt hur dessa föreställningar underbyggs av och hanteras praktiskt i institutionella sammanhang, inte minst inom utbildningssystemet. Serpells besök i Sverige har förstås ett särskilt intresse för forskare med intresse för och erfarenhet av utvecklingsländer. Hans mest kända bok – *The Significance of Schooling. Life-Journeys in an African Society* (1993) – handlar som undertiteln antyder om Afrika, främst Zambia, och utgör en diskussion av den västerländska skolmodellens "möte" med kulturer, språk och en samhällsutveckling som illa överensstämmer med förutsättningarna för dess rationalitet.

De två seminariedagarna med Serpell arrangeras av Nätverket för utbildningsforskning i utvecklingsländer vid ILU, Uppsala Universitet och Institutionen för Samhälle, kultur och lärande vid Lärarhögskolan i Stockholm. Seminarierna finansieras av Sarec. Till deltagarna skickas fyra texter av Serpell tillkomna efter *The Significance of Schooling*:

1. "Intelligence and culture" i Sternberg (ed): *Handbook of Intelligence*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000, s 49-57
2. "Theoretical Conceptions of Human Development" i Edling&Leseman (ed): *Effective Early Education. Cross-Cultural Perspectives*. New York: Falmer Press, 1999, s 41-66
3. "Cultural dimensions of literacy promotion and schooling" i Verhoven&Snow (ed): *Literacy and motivation*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum, 2001, s 243-273

4. "Literacy connections between school and home: how should we evaluate them?", *Journal of Literacy Research*, Vol 29, no 4, 1997, s 587-616

I övrigt hänvisas till *The Significance of Schooling*.

Serpell håller också måndagen den 21 januari kl 18.00 en offentlig föreläsning med rubriken "The multiple agendas of formal schooling in Africa" på Lärarhögskolan i Stockholm, Kyrksalen, Konradsberg, tunnelbana Thorildsplan.

För inbjudna svenska forskare bekostas resa samt logi en natt i Uppsala (Hotell Uplandia, tel +46 18 4952600). En gemensam middag ordnas i Uppsala tisdagen den 22 januari.

Kontaktperson: Mikael Palme, tel 08/7375609, 6482984 eller 0708/648122, e-post: mikael.palme@lhs.se

PROGRAM:

Måndagen den 21 januari kl 18-19.30: "The multiple agendas of formal schooling in Africa", föreläsning av Robert Serpell, Lärarhögskolan i Stockholm, Kyrksalen, Konradsberg, tunnelbana Thorildsplan

Tisdagen den 22 januari, kl 10-18, ILU, Seminariegatan 1, Nämndrummet (sal 1219), Uppsala (se karta <http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec/index.htm>).

10-12	The cultural practice of intelligence testing: problems of international export with a focus on Africa
12-13.30	Lunch
13.30-15.30	Integrating indigenous African languages and cultures into the curriculum of public basic schooling.
15.30-16.00	Kaffepaus
16.00-18.00	Local accountability to rural communities: a challenge for educational planning in Africa
19.30	Gemensam middag
9.00-09.15	Öppning av seminariet: Mikael Palme och Jan Lundius
9.15-10.00	Inledning av Robert Serpell, Kerstin Palméus, Staf Callewaert, samt ev. Karin Norman
10.00-10.15	Kaffe
10.15-12.00	Plenumdiskussion
12.00-13.15	Lunch
13.15-14.00	Inlägg av Eva Sundbom/Eva Esselin; kommentarer till diskussionen av Serpell, Palméus, Callewaert
14.00-15.30	Plenumdiskussion
15.30-15.45	Kaffe
15.45-17.00	Implikationer för forskningsorganisation och forskningsstöd. Inledare: Jan Lundius, Sarec

Onsdagen den 23 januari kl. 9-17: "What makes good studies in psychology and education possible in Third World cultural and social contexts? Reflections on theory and practice" Konradsberg (sal anslås i entrén), Lärarhögskolan i Stockholm, tunnelbana Thorildsplan (se [karta](#))

2002-??-??. Seminarium om Jan-Ulf Anderssons avhandlingsmanus "[Sjuksköterskekåren- ledarskikt, formering och ideal 1901-1933](#)", Lärarhögskolan i Stockholm. Tidpunkt meddelas senare.

Seminarium om Jan-Ulf Anderssons avhandlingsmanus "Sjuksköterskekåren- ledarskikt, formering och ideal 1901-1933"

Tid: meddelas senare

Plats: Lärarhögskolan i Stockholm, Konradsberg (intill Thorildsplans tunnelbanestation, det palatsliknande före detta därhuset i parken).

Jan-Ulf Anderssons avhandlingsmanus "Sjuksköterskekåren- ledarskikt, formering och ideal 1901-1933" ventileras.

Läsgrupp: Boel Englund, Birgitta Sandström och Staffan Selander.

Handledare: Donald Broady.

Bitr handledare: Ingrid Heyman.

Vägbeskrivning och kartor

Sammankomsterna sker oftast på ILU (Institutionen för lärarutbildning), Seminariegatan 1, Uppsala. Rummet är vanligen rum 1219. Vägbeskrivning för resenärer: ILU är en pampig tegelbyggnad i Uppsalas nordvästra hörn. Från Uppsala C en halvtimmes promenad (gå längs Fyrisåns västra strand i nordvästlig riktning så kommer du rätt till slut) eller buss 13 som går längs Dragarbrunnsgatan. Bilåkare från Stockholm fortsätter på E4an tills Uppsala börjar ta slut, sen när det dyker upp skylt mot Svartbäcken ta av till vänster och kör Gamla Uppsalagatan så kommer du fram till ILU omedelbart efter ån. På gården brukar finnas parkeringsplats, stoppa 6 kr i automaten för en dags parkering. Se [karta](http://www.skeptron.uu.se/broady/images/kartamedilu.gif) <<http://www.skeptron.uu.se/broady/images/kartamedilu.gif>>.

För att komma till rum 1219, gå in genom vänstra ytterporten och ta trappan till vänster upp en våning.

Vissa sammankomster sker vid CID/KTH, Stockholm, se [karta http://cid.nada.kth.se/sv/karta.htm](http://cid.nada.kth.se/sv/karta.htm). Närmaste tunnelbanestation Östra station.

Vissa sammankomster på Lärarhögskolan i Stockholm, >Campus Konradsberg, se kartor <http://www.lhs.se/organisation/kartor.html>. Närmaste tunnelbanestation Thorildsplan.

URL of this page is <http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/eve-02.htm>

Created by Donald Broady

Content last updated 2002-12-31

Back to [SEC home page](#)